

ỨNG DỤNG PHẦN MỀM MTM TRONG GIẢNG DẠY PHƯƠNG PHÁP TRỌNG TÀI CHO SINH VIÊN CHUYÊN NGÀNH BÓNG CHUYỀN TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỂ DỤC THỂ THAO BẮC NINH

Lê Trí Trường*

Tóm tắt:

Thông qua kết quả ứng dụng trong thực tiễn giảng dạy, từ đó khẳng định hiệu quả của phần mềm MTM trong việc trang bị kiến thức và kỹ năng về phương pháp trọng tài cho sinh viên Chuyên ngành Bóng chuyền của Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

Từ khóa: Phần mềm MTM, giảng dạy, trọng tài, Bóng chuyền.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trường Đại học TDTT Bắc Ninh là Trường chuyên ngành đào tạo cán bộ, giáo viên, HLV của cả nước. Đứng trước đòi hỏi ngày càng cao của xã hội, nhà trường không ngừng củng cố, đổi mới công tác đào tạo. Trong đó, việc ứng dụng công nghệ thông tin được nhà trường hết sức quan tâm và khuyến khích.

Công tác giảng dạy phương pháp trọng tài cho sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền theo cách thức truyền thống đã giải quyết được các mục tiêu, nhiệm vụ đặt ra. Tuy nhiên, để đáp ứng đào tạo chất lượng cao và đặc thù của các nội dung kiến thức, kỹ năng trọng tài bóng chuyền có độ khó cao, đòi hỏi phải có những phương tiện giảng dạy hiệu quả. Từ trước đến nay chưa có phần mềm nào được ứng dụng trong giảng dạy cho đối tượng sinh viên chuyên trong đó có phương pháp trọng tài. Phần mềm MTM là tài liệu giảng dạy đa phương tiện cho trọng tài Bóng chuyền quốc tế năm 2013. Đây là phiên bản tiếng Anh và đã được Việt hóa, đồng thời cũng là phần mềm đầu tiên được Liên đoàn Bóng chuyền Việt Nam sử dụng trong đào tạo trọng tài Bóng chuyền Quốc gia.

Phần mềm MTM là một trình đa phương tiện, cho phép mọi người dễ dàng tiếp cận và sử dụng để có thể nắm bắt được các tình huống, quy định chính xác nhất trong phương pháp trọng tài môn Bóng chuyền. Sự khác biệt giữa MTM và các cách thức giảng dạy khác là người học có thể nắm bắt các tình huống, kiến thức, trình tự công việc

của trọng tài một cách sinh động nhất. Phần mềm MTM với việc sử dụng đa dạng các trình đa phương tiện nên có tính trực quan cao, tạo cho người dạy và người học như đang thực hiện các tình huống ở ngoài hiện trường. Phần mềm MTM đã góp phần không nhỏ trong việc thống nhất cách thức xử lý các tác nghiệp của trọng tài bóng chuyền với nhau, từ châu lục này đến châu lục khác, từ đất nước này đến đất nước khác, từ thành phố này đến thành phố khác. Những người được đào tạo bằng phần mềm MTM đều có thể nắm bắt được phương pháp trọng tài bóng chuyền một cách nhanh chóng và đem lại hiệu quả cao khi thực hành.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Phương pháp nghiên cứu chủ yếu: Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu; phương pháp phỏng vấn, tọa đàm; phương pháp chuyên gia; phương pháp thực nghiệm sư phạm và phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Phương pháp tiếp cận và quy trình ứng dụng phần mềm MTM trong giảng dạy phương pháp trọng tài

Phần mềm MTM có thể được tiếp cận theo hai cách là: Theo chủ đề hoặc trình tự. Tuy nhiên, để phục vụ công tác giảng dạy cho đối tượng sinh viên chuyên sâu bóng chuyền thì việc tiếp cận theo trình tự được chúng tôi lựa chọn là phù hợp nhất. Với cách tiếp cận này cho phép khai thác một cách có hệ thống các nội dung mà phần mềm đã xây dựng.

*TS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, Tổng thư ký Liên đoàn Bóng chuyền Việt Nam

Từ kết quả xác định các nội dung trong phần mềm MTM đã xây dựng, căn cứ vào các nội dung chương trình môn học để xây dựng các giáo án giảng dạy. Chúng tôi đã xác định các bước ứng dụng phần mềm MTM trong giảng dạy phương pháp trọng tài bóng chuyền như sau:

+ Hệ thống hóa các nội dung kiến thức trình bày trong phần mềm MTM;

+ Đối chiếu với nội dung chi tiết môn học để lựa chọn các nội dung phù hợp với phần mềm đã trang bị;

+ Đối chiếu với hình thức tổ chức dạy học;

+ Đối chiếu với các phương pháp giảng dạy;

+ Đối chiếu với nội dung kiểm tra – đánh giá.

2. Tổ chức ứng dụng phần mềm

Tiến hành xác định kế hoạch giảng dạy nội dung phương pháp trọng tài trong chương trình môn học đang được thực hiện tại Trường Đại học TDTT Bắc Ninh. Kết quả cho thấy: Trong chương trình giảng dạy môn chuyên sâu Bóng chuyền, nội dung phương pháp trọng tài được giảng dạy cho sinh viên chuyên sâu từ kỳ II tới

kỳ VI, đồng thời, ngoài thời gian học trên lớp, sinh viên vẫn có thể áp dụng phần mềm MTM trong tự rèn luyện kỹ năng trọng tài.

Đối tượng thực nghiệm sư phạm là 151 sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền Ngành GDTC Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

Thời gian thực nghiệm sư phạm của đề tài được thực hiện từ tháng 08/2014 đến tháng 10/2015, kế hoạch học tập và kiểm tra, đánh giá được thực hiện theo đúng chương trình môn học bóng chuyền. Sau khi kết thúc thực nghiệm, đề tài so sánh với kết quả kiểm tra trước đây nhằm xác định hiệu quả của phần mềm MTM.

3. Kết quả ứng dụng phần mềm

3.1. Kết quả đánh giá chất lượng giảng dạy phương pháp trọng tài thông qua ý kiến phản hồi của SV

Tiến hành phỏng vấn 151 sinh viên về chất lượng giảng dạy phương pháp trọng tài cho sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền. Kết quả được trình bày ở bảng 1.

Bảng 1. Kết quả phỏng vấn SV về chất lượng giảng dạy phương pháp trọng tài (n=151)

TT	Nội dung phỏng vấn	Kết quả phỏng vấn (%)				
		Rất đồng ý	Đồng ý	Phân vân	Không đồng ý	Rất không đồng ý
1	Giảng viên đã phổ biến cho SV phần mềm MTM và các tài liệu liên quan	27.15	68.21	2.65	1.32	0.66
2	Giảng viên đã giới thiệu những kỹ năng của phương pháp trọng tài chính xác	25.83	69.54	2.65	0.66	1.32
3	Nội dung học tập thiết thực và hữu ích	30.46	66.23	1.99	0.66	0.66
4	Giảng viên sử dụng phương pháp giảng dạy đã lôi cuốn được SV	25.17	69.54	2.65	1.32	1.32
5	Giảng viên sử dụng hiệu quả phần mềm MTM trong giảng dạy	25.83	65.56	3.31	3.31	1.99
6	Bài tập, tình huống mà GV đưa ra phù hợp với trình độ của SV	24.5	69.54	2.65	2.65	0.66
7	Giảng viên luôn tạo cơ hội cho SV tập luyện các kỹ năng đã được hướng dẫn	23.84	69.54	3.97	1.32	1.32
8	Giảng viên nắm bắt tốt tâm lý và quan tâm tới tiến bộ của SV trong quá trình học tập, có sự động viên, khuyến khích kịp thời	28.48	65.56	3.31	1.99	0.66
9	Giảng viên khuyến khích SV nêu câu hỏi về các tình huống của trọng tài	29.8	60.93	5.3	2.65	1.32
10	Giảng viên tổ chức kiểm tra-đánh giá kết quả luôn đảm bảo tính trung thực, công bằng và phản ánh đúng năng lực của SV	23.84	66.23	4.64	3.97	1.32

Application of MTM software to arbitration method teaching for Volleyball majored students at Bac Ninh University of Sports

Summary:

Through the application of the MTM software in practice, the study has affirmed the effectiveness of the software to provide knowledge and skills of arbitration method for Volleyball majored students at Bac Ninh University of Sports.

Keywords: MTM software, teaching, arbitration, Volleyball

Bảng 2. Tổng hợp tần suất trả lời của SV (n=151)

TT	Phương án trả lời	m _i	Tỷ lệ (%)
1	Rất đồng ý	400	26.49
2	Đồng ý	1013	67.09
3	Phân vân	50	3.31
4	Không đồng ý	30	1.99
5	Rất không đồng ý	17	1.13
	Tổng lượt trả lời	1510	100

Ở bảng 2, tổng số người phỏng vấn là 151 người, mỗi người trả lời 10 câu hỏi nên tổng lượt trả lời là 1510 lượt.

Từ kết quả thu được ở bảng 1, 2 cho thấy:

- Hầu hết SV đều đồng ý (chiếm tỷ lệ từ 67.09%) hoặc rất đồng ý (chiếm tỷ lệ từ

26.49%) với các nhận định đưa ra trong phiếu hỏi. Điều đó có nghĩa là SV đánh giá cao chất lượng giảng dạy phương pháp trọng tài bóng chuyền.

- Về tỷ lệ trả lời ở các mức độ đồng ý đối với nội dung phỏng vấn của đề tài như sau: Rất đồng ý với tần suất 400 lựa chọn trong số 1510 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 26.49%. Đồng ý với tần suất 1013 lựa chọn trong số 1510 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 67.09%.

- Còn phân vân với tần suất 50 lựa chọn trong số 1510 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 3.31%. Không đồng ý với tần suất 30 lựa chọn trong số 1510 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 1.99%. Rất không đồng ý với tần suất 17 lựa chọn trong số 1510 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 1.13%.

Bảng 3. Kết quả trả lời của giảng viên và cán bộ quản lý về nội dung giảng dạy phương pháp trọng tài (n=40)

TT	Nội dung phỏng vấn	Kết quả phỏng vấn (%)				
		Rất đồng ý	Đồng ý	Phân vân	Không đồng ý	Rất không đồng ý
1	Nội dung giảng dạy phương pháp trọng tài khuyến khích sự sáng tạo của SV	40	50	5	2.5	2.5
2	Nội dung giảng dạy phương pháp trọng tài khuyến khích việc tự học thường xuyên của SV	32.5	60	2.5	2.5	2.5
3	Nội dung giảng dạy phương pháp trọng tài phù hợp với xu hướng phát triển và đáp ứng ngành nghề học tập của SV	30	62.5	2.5	2.5	2.5
4	Các mục tiêu của giảng dạy phương pháp trọng tài rõ ràng	27.5	60	2.5	5	5
5	Cách thức khai thác phần mềm MTM trong các giáo án giảng dạy là hợp lý	35	52.5	5	2.5	5
6	SV có cơ hội thực hành các tình huống và ứng dụng các kiến thức vào giờ học chính khóa và thực tập	25	65	2.5	5	2.5
7	Cấu trúc phần mềm MTM được sắp xếp hợp lý	30	57.5	2.5	5	5
8	CSVC kỹ thuật đáp ứng được công tác giảng dạy phần mềm MTM và tự nghiên cứu của SV	42.5	45	2.5	7.5	2.5
9	Sử dụng các phương pháp giảng dạy và kiểm tra đánh giá tích cực và khách quan, công bằng	37.5	50	5	2.5	5
10	SV có môi trường nâng cao trình độ và năng lực trọng tài các trận thi đấu bóng chuyền	45	40	2.5	7.5	5

Bảng 4. Tổng hợp tần suất trả lời của giảng viên và cán bộ quản lý (n=40)

TT	Phương án trả lời	m _i	Tỷ lệ (%)
1	Rất đồng ý	138	34.5
2	Đồng ý	217	54.25
3	Phân vân	13	3.25
4	Không đồng ý	17	4.25
5	Rất không đồng ý	15	3.75
	Tổng lượt trả lời	400	100

3.2. Kết quả đánh giá chất lượng giảng dạy phương pháp trọng tài thông qua ý kiến phản hồi của giảng viên và cán bộ quản lý

Tiến hành đánh giá thông qua phỏng vấn 40 giảng viên, cán bộ quản lý môn Bóng chuyền. Kết quả được trình bày ở bảng 3 và bảng 4.

Từ kết quả thu được ở bảng 3, 4 cho thấy:

- Hầu hết giảng viên và cán bộ quản lý đều đồng ý về cơ bản với các nhận định được đề tài đưa ra trong phiếu hỏi (rất đồng ý chiếm tỷ lệ

34.50% và đồng ý chiếm tỷ lệ 54.25%). Điều đó có nghĩa là nội dung giảng dạy phương pháp trọng tài cho sinh viên là phù hợp với mục tiêu và yêu cầu đề ra.

- Về tỷ lệ trả lời ở các phương án như sau: Rất đồng ý với tần suất 138 lựa chọn trong số 400 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 26.49%. Đồng ý với tần suất 217 lựa chọn trong số 400 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 54.25%.

- Còn phân vân với tần suất 13 lựa chọn trong số 400 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 3.25%. Không đồng ý với tần suất 17 lựa chọn trong số 400 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 4.25%. Rất không đồng ý với tần suất 15 lựa chọn trong số 400 lượt sinh viên chiếm tỷ lệ 3.75%.

3.3. Kết quả kiểm tra phương pháp trọng tài môn học Bóng chuyền

Để đánh giá hiệu quả của việc ứng dụng phần mềm MTM trong giảng dạy phương pháp trọng tài Bóng chuyền cho sinh viên chuyên ngành, đề tài đã tiến hành thống kê kết quả học tập ở các nội dung kiểm tra: Lý thuyết và thực hành.

Bảng 5. Kết quả kiểm tra phương pháp trọng tài môn học Bóng chuyền chuyên ngành GDTC sau khi ứng dụng phần mềm MTM trong giảng dạy

TT	Nội dung	n	Kết quả kiểm tra					
			Khá giỏi		Trung bình		Yếu kém	
			m _i	%	m _i	%	m _i	%
A	Lý thuyết							
1	Trắc nghiệm luật	151	46	30.46	100	66.23	5	3.31
2	Ghi biên bản	98	32	32.65	60	61.22	6	6.12
B	Thực hành		0		0		0	
1	Động tác kỹ thuật	95	33	34.74	56	58.95	6	6.32
2	Nhận định lỗi	86	29	33.72	52	60.47	5	5.81
3	Phối hợp với các trọng tài	90	32	35.56	54	60	4	4.44
4	Thủ tục trận đấu	97	38	39.18	55	56.7	4	4.12
	Tổng	617	210	34.04	377	61.1	30	4.86

Xếp loại kết quả học tập nội dung phương pháp trọng tài theo 3 mức: Khá giỏi, trung bình và yếu kém. Kết quả thu được như trình bày ở bảng 5.

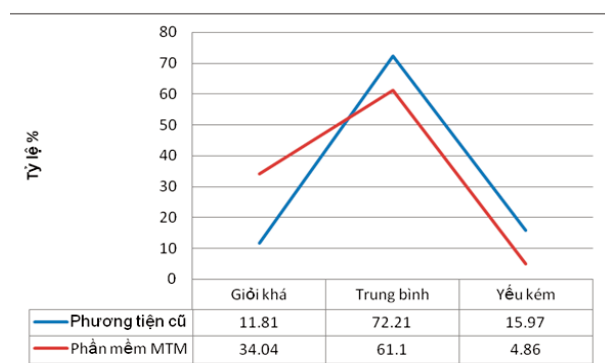
Song song với việc thống kê kết quả học tập của sinh viên khi giảng dạy bằng phần mềm MTM, chúng tôi tiến hành kiểm định khi bình phương (χ^2) giữa kết quả học tập năm học 2014-2015 với kết quả đánh giá sau khi sử dụng phần mềm MTM đồng thời vẽ biểu đồ R so sánh kết

quả của 2 nhóm đối tượng theo 3 mức (giỏi khá; trung bình; yếu kém). Kết quả thu được cho thấy giá trị χ^2 (X^2 -squared = 107.14) với p-value < 2.2×10^{-16} nên giữa hai nhóm có ý nghĩa thống kê (với df=2 thì $\chi^2_{\text{bảng}} = 13.815$ ở ngưỡng P=0.001). Kết quả này khẳng định rõ hiệu quả của việc ứng dụng phần mềm MTM trong giảng dạy phương pháp trọng tài cho sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

Ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy trọng tài Bóng chuyền cho sinh viên là một trong những biện pháp mang lại hiệu quả cao (Ảnh minh họa)

Để thấy rõ hiệu quả ứng dụng phần mềm MTM với kết quả kiểm tra các kiến thức và kỹ năng trọng tài của sinh viên, chúng tôi đã so sánh kết quả kiểm tra phương pháp trọng tài sau khi ứng dụng phần mềm MTM trong giảng dạy. Kết quả được biểu diễn trên biểu đồ 1.

Biểu đồ 1. So sánh kết quả kiểm tra phương pháp trọng tài sau khi ứng dụng phần mềm MTM trong giảng dạy

Kết quả ở bảng 5 và biểu đồ 1 cho thấy, sau khi ứng dụng phần mềm MTM trong giảng dạy cho sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền, tỷ lệ sinh viên có kết quả kiểm tra phương pháp trọng tài ở mức giỏi khá có tỷ lệ cao hơn khi chưa ứng dụng phần mềm MTM (tăng từ 12.81% lên 34.04%). Tỷ lệ sinh viên ở nhóm yếu kém giảm xuống rất nhiều (15.97% xuống còn 4.86%). Xu hướng này cũng xảy ra tương tự ở nhóm trung bình.

KẾT LUẬN

Quá trình nghiên cứu đã xây dựng được quy trình ứng dụng phần mềm MTM trong giảng

dạy phương pháp trọng tài cho sinh viên chuyên ngành Bóng chuyền Trường Đại học TDTT Bắc Ninh năm học 2014-2015. Đồng thời qua thực nghiệm đã khẳng định được hiệu quả và độ chính xác cao của phần mềm MTM trong việc trang bị các kiến thức, kỹ năng về phương pháp trọng tài. Nội dung các kiến thức, kỹ năng về phương pháp trọng tài được trang bị phù hợp và đáp ứng được mục tiêu đào tạo của môn học Bóng chuyền cho sinh viên chuyên ngành.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phạm Đình Bẩm (2003), *Quản lý chuyên ngành TDTT*, Nxb TDTT, Hà Nội.
 2. Đặng Quốc Bảo, Nguyễn Đức Hưng (2004), *Giáo dục Việt Nam hướng tới tương lai vấn đề và giải pháp*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
 3. Klesep. Iu.N, Airianx A.G (1997), *Bóng chuyền*, (Dịch: Đình Lãm, Xuân Ngà, Hữu Hùng, Nghiêm Thúc), Nxb TDTT, Hà Nội.
 4. Liên đoàn Bóng chuyền Quốc tế (FIVB, 2011), *Luật bóng chuyền*, Nxb TDTT, Hà Nội
 5. Nguyễn Đức Văn (2000), *Phương pháp thống kê trong TDTT*, Nxb TDTT, Hà Nội.
- (Bài nộp ngày 16/11/2015, Phản biện ngày 24/11/2015, duyệt in ngày 15/1/2017)**